28/01/2020

Τα δύο άκρα κατά τον Άγιο Παΐσιο και τα ζιζάνια

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Επίκαιρο άρθρο δημοσιεύει ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος υπό τον τίτλο: “Τα δύο άκρα κατά τον Άγιο Παΐσιο και τα ζιζάνια”, το οποίο μπορείτε να διαβάσετε ευθύς παρακάτω:

[Του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιεροθέου]

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἕνας ζωντανός ὀργανισμός, εἶναι τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ καί «κοινωνία θεώσεως». Οἱ Χριστιανοί βαπτίζονται, χρίονται, κοινωνοῦν τοῦ Σώματος καί τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ, ἀγωνίζονται κατά τοῦ διαβόλου, τῆς ἁμαρτίας καί τοῦ θανάτου, μέ ποικίλους τρόπους καί βαθμούς, ὥστε ἀπό τό κατ’ εἰκόνα νά φθάση στό καθ’ ὁμοίωση.

Ὑπάρχουν πολλές πνευματικές ἡλικίες τῶν Χριστιανῶν. Ἐφ’ ὅσον ἡ Ἐκκλησία εἶναι Θεραπευτήριο-Νοσοκομεῖο, σημαίνει ὅτι μέσα στήν Ἐκκλησία ὑπάρχουν πνευματικά ἄρρωστοι (ἁμαρτάνοντες), θεραπευόμενοι (μετανοοῦντες) καί θερα-πευ-θέν-τες, πού εἶναι οἱ ἅγιοι. Οἱ τρεῖς αὐτές κατηγορίες εἶναι καί στούς Χριστιανούς καί στούς μοναχούς καί στούς Κληρικούς.

Ἔτσι, μέσα στήν Ἐκκλησία ὑπάρχουν πολλές πνευματικές ἡλικίες καί ὑπάρχουν

πολλά προβλήματα πού δημιουργοῦν αὐτές, γιατί μέχρι τόν θερισμό στόν ἀγρό τῆς Ἐκκλησίας, κατά τήν σχετική παραβολή τοῦ Χριστοῦ (Ματθ. ιγ΄, 24-30), ὁ Ἴδιος σπέρνει σιτάρι, καί ὁ διάβολος, ὅταν κοιμοῦνται οἱ ἄνθρωποι, σπέρνει ζιζάνια. Ἔτσι συναυξάνονται καί τά δύο (σιτάρι καί ζιζάνια) μέχρι τήν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Χριστοῦ, καί ἐκεῖ θά γίνη ὁ χωρισμός. Οἱ ἄνθρωποι, συνήθως, θέλουν νά χωρίζουν τά ζιζάνια ἀπό τόν σίτο πρίν τόν θερισμό, ἀλλά ὁ Χριστός δέν τούς ἐπιτρέπει, γιατί αὐτό εἶναι ἔργο δικό Του, πού θά γίνη στήν Δευτέρα Παρουσία Του μέ τήν τελική κρίση.

Οἱ δοῦλοι εἶπαν στόν ἄνθρωπο πού ἔσπειρε τό σιτάρι: «θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά;», δηλαδή τά ζιζάνια. Ἐκεῖνος τούς ἀπάντησε: «οὔ, μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τόν σῖτον· ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφότερα μέχρι τοῦ θερισμοῦ, καὶ ἐν καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς· συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δέσμας πρός τό κατακαῦσαι αὐτά, τόν δὲ σῖτον συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου» (Ματθ. ιγ’, 28-30).

Κατά τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο δέν μπορεῖ τώρα νά γίνη ὁ χωρισμός μεταξύ τοῦ σίτου καί τῶν ζιζανίων, γιατί «ἀπ’ αὐτῶν τῶν ζιζανίων πολλούς εἰκός μεταλαβέσθαι καί γενέσθαι σῖτον». Δηλαδή, μέχρι πού νά πεθάνη ὁ καθένας καί μέχρι τόν τελικό θερισμό καί αὐτοί πού φαίνονται ὡς ζιζάνια μποροῦν νά γίνουν σιτάρι, ὅπως ἔγινε μέ τόν Ματθαῖο τόν Τελώνη, πού ἔγινε Εὐαγγελιστής, τόν Σαῦλο, πού ἔγινε Ἀπόστολος Παῦλος, καί τόν ληστή, πού ἔγινε πρῶτος πολίτης τοῦ Παραδείσου. Ἀκόμη, ὅπως γράφει, «εἰ μέλλοιτε κινεῖν ὅπλα καί κατασφάττειν τούς αἱρε-τικούς, ἀνάγκη πολλούς καί τῶν ἁγίων συγκαταβάλλεσθαι». Αὐτό σημαίνει ὅτι μέ τήν «φόρα» πού ἔχει πάρει κάποιος νά ἐξολοθρεύση αὐτούς πού θεωρεῖ αἱρετικούς μπορεῖ νά σκοτώση καί τούς ἁγίους, ἀφοῦ αὐτός νομίζει ὅτι εἶναι κριτής τῆς οἰκουμένης καί πρέπει νά ἐξαφα-νίζονται ὅλοι ὅσοι ἔχουν διαφορετική γνώμη ἀπό αὐτόν.

Ἐπίσης, ὅπως λέγει, αὐτό δέν σημαίνει ὅτι ὁ Χριστός ἀπαγορεύει νά παρεμποδίζονται οἱ αἱρετικοί, νά ἀποστομώνωνται ἤ νά ἀποκόπτεται ἡ θρασύτητά τους καί νά διαλύωνται οἱ συγκεντρώσεις τους, ἀλλά ἀπαγορεύεται νά φονεύονται καί νά κατασφάζωνται. Γι’ αὐτό καί ἡ Ἐκκλησία κατεδίκασε τίς αἱρέσεις.

Κατά τόν ἱερό Θεοφύλακτο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀχρίδος, πού ἀκολουθεῖ κατά βάση τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο, ὁ ἀγρός εἶναι ὁ κόσμος ἤ ἡ ψυχή κάθε ἀνθρώπου. Ὁ σπορεύς εἶναι ὁ Χριστός καί καλό σπέρμα εἶναι οἱ ἀγαθοί ἄνθρωποι ἤ οἱ λογισμοί. Ζιζάνια εἶναι οἱ αἱρέσεις καί οἱ πονηροί λογισμοί. Ἐκεῖνος πού σπέρνει τά ζιζάνια εἶναι ὁ διάβολος. Καθεύδοντες εἶναι οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι λόγῳ ραθυμίας δίνουν χῶρο στούς αἱρετικούς καί τούς πονηρούς λογισμούς. Δοῦλοι εἶναι οἱ ἄγγελοι οἱ ὁποῖοι ἀγανακτοῦν γιά τό ὅτι ὑπάρχουν αἱρέσεις ἤ λογισμοί πονηροί στήν ψυχή

τῶν ἀνθρώπων καί θέλουν νά ξεριζώσουν καί νά κόψουν ἀπό τόν βίο τούς αἱρετικούς καί αὐτούς πού σκέφτονται πονηρά.

Ὅμως ὁ Θεός «οὐ συγχωρεῖ τούς αἱρετικούς διά πολέμων ἀναλίσκεσθαι ἵνα μή συμπάσχωσι καί συναναλίσκονται καί οἱ δίκαιοι». Ἐπίσης, ὁ Θεός δέν θέλει νά κόψη τόν ἄνθρωπο καί τούς πονηρούς λογισμούς πού ἔχει μέσα του «ἵνα μή καί ὁ σῖτος συνδιαφθαρῇ». Μάλιστα δέ ἀναφέρει τό παράδειγμα τοῦ Ματθαίου, τοῦ Παύλου καί τοῦ Ληστοῦ, οἱ ὁποῖοι «ζιζάνια ὄντες οὐκ ἐξεκόπησαν, ἀλλά συνεχωρήθησαν ζῆν ἵνα αὐξηθῇ ἡ μετά ταῦτα αὐτῶν ἀρετή».

Οἱ ἑρμηνευτικές αὐτές ἀναλύσεις τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καί τοῦ ἱεροῦ Θεοφυλάκτου εἶναι πολύ σημαντικές καί δείχνουν ὅτι δέν ἔχουν ἁρμοδιότητα μεμονωμένοι καί μάλιστα ἐμπαθεῖς ἄνθρωποι νά διαχωρίζουν τά ζιζάνια ἀπό τόν σῖτο πρίν τήν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Χριστοῦ. Ἡ Ἐκκλησία, διά τῶν Συνόδων, στίς ὁποῖες συμμετέχουν θεοφόροι Πατέρες φωτιζόμενοι ἀπό τό Ἅγιον Πνεῦμα, ἀντιμετωπίζει τίς αἱρέσεις καί τούς αἱρετικούς μέ ἀγάπη γιά τήν ἀλήθεια καί τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας, γιά νά τά προφυλάξουν καί νά μήν ἀσθενήσουν πνευματικά, ἀφήνοντας τήν τελική κρίση στόν Χριστό.

Δέν πρέπει νά ἐνεργοῦμε μεμονωμένα, ἀλλά νά ὑπακούουμε στήν Ἐκκλησία, τήν Σύνοδο τῶν Ἐπισκόπων, γιά νά διασφαλίζονται οἱ ἐνέργειές μας, καί νά μή κάνουμε λάθη, γιατί «τά πνευματικά λάθη πληρώνονται πολύ ἀκριβά»! Ὅταν κάποτε ἡ Σύνοδος τῶν Ἐπισκόπων, ἡ Ἱεραρχία, μπορεῖ νά κάνη κάποιο λάθος στόν χειρισμό τῶν διαφόρων θεμάτων, τότε ὁ Χριστός πού εἶναι ἡ Κεφαλή τῆς Ἐκκλη-σίας, μέ τό Ἅγιον Πνεῦμα θά φωτίση τήν ἴδια τήν Ἱεραρχία νά διορθώση τό τυχόν λάθος της, σέ ἐπί μέρους ζητήματα.

Εἶναι ἐπικίνδυνο νά διάγη κανείς μέ ἀλαζονεία, χρησιμο-ποιώντας τόν φανατισμό, πού στίς ἡμέρες μας μέ τά σύγχρονα μέσα ἐπικοινωνίας μπορεῖ νά προκαλέση σύγχυση καί μεγάλη ζημία στούς Χριστιανούς. Γι’ αὐτό χρειάζεται ταπείνωση, πνεῦμα μαθητείας καί ὅταν θέλουμε νά ποῦμε τήν ἄποψή μας, τότε πρέπει νά ἀναφερθοῦμε στά Συνοδικά ὄργανα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐδῶ ἁπλῶς νά ἀναφερθῶ στήν μεγάλη καί εὐγενική μορφή τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, ὁ ὁποῖος ὅταν κατάλαβε ὅτι ἀνα-πτύσσεται ἡ αἵρεση τοῦ μονοθελητισμοῦ χρησιμοποίησε τά Συνο-δικά ὄργανα γιά νά τήν ἀντιμετωπίσουν.

Ἔπειτα, γιά ὅλους μας εἶναι κριτής ὁ Θεός καί ὄχι οἱ ἄνθρωποι. Αὐτό σημαίνει ὅτι πρέπει νά μᾶς διακρίνη ἐκκλησιαστικό φρόνημα, ὅλους μας, Κληρικούς, μοναχούς καί λαϊκούς, καί νά ἔχουμε μεγάλη προσοχή γιά νά μή δημιουργοῦνται σχίσματα καί διαιρέσεις μέσα στήν Ἐκκλησία. Αὐτές οἱ σκέψεις μέ διακατεῖχαν αὐτόν τόν

καιρό ὅταν ξανα-διάβασα στόν ἅγιο Παΐσιο κάτι πού εἶχα διαβάσει στό παρελθόν, πού μοῦ ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση.

Ὁ ἅγιος Παΐσιος κάνει λόγο γιά τό πῶς οἱ Κληρικοί, μοναχοί καί λαϊκοί Χριστιανοί πρέπει νά ἀντιμετωπίζουν διάφορα ἐκκλησιαστικά θέματα. Ἔλεγε ὅτι θά πρέπει νά ἀποφεύγονται τά «ἄκρα». Ἄλλωστε, κατά τούς Πατέρας, οἱ ἀκρότητες εἶναι ἰσότητες. Μέ τά ἄκρα δέν ἐπιλύονται τά θέματα, ἁπλῶς αὐξάνονται.

Ὅταν ρωτήθηκε, λοιπόν, ὁ ἅγιος Παΐσιος «ποιά εἶναι ἡ σωστή ἀντιμε-τώ-πιση, ὅταν προκύπτουν δύσκολα ἐκκλησιαστικά θέματα» ἀπάντησε μέ ἕναν ὡραῖο, ἰσορροπημένο καί πατερικό τρόπο. Εἶπε:

«Νά ἀποφεύγωνται τά ἄκρα• μέ τά ἄκρα δέν λύνονται τά θέματα. Βλέπαμε παλιά, ὁ μπακάλης ἔβαζε λίγο-λίγο μέ τήν σέσουλα στήν ζυγαριά. Δηλαδή δέν ἔβαζε ἀπότομα πολύ οὔτε ἀφαιροῦσε ἀπότομα πολύ. Τά δύο ἄκρα πάντα ταλαιπωροῦν τήν Μητέρα Ἐκκλησία καί οἱ ἴδιοι πού τά κρατοῦν ταλαιπωροῦνται, γιατί τά δύο ἄκρα συνήθως καρφώνουν... Εἶναι σάν νά κρατάη τό ἕνα ἄκρο δαιμονισμένος, ὅταν ἔχη ἀναίδεια πνευματική (περι-φρόνηση γιά ὅλα), καί τό ἄλλο ἄκρο σάν νά τό κρατάη τρελλός, ὅταν ἔχη μωρό ζῆλο μέ στενοκεφαλιά. Ἕνας πνευματικά ἀναιδής δηλαδή μέ ἕναν ζηλωτή, πού ἔχει μωρό ζῆλο, ποτέ δέν συμφωνοῦν, ἀλλά τρώγονται καί χτυπιοῦνται, γιατί καί οἱ δύο στεροῦνται τήν θεία Χάρη. Τότε –Θεός φυλάξοι!– μπορεῖ νά χτυπιοῦνται συνέχεια τά δύο ἄκρα καί “ἄκρη νά μήν τούς βρίσκη” κανείς. Ἐκεῖνοι πού θά μπορέσουν νά λυγίσουν τά δύο αὐτά ἄκρα, γιά νά ἑνωθοῦν –νά ὁμονοήσουν–, θά στεφανωθοῦν ἀπό τόν Χριστό μέ δύο ἀμάραντα στεφάνια.

Νά προσέχουμε νά μή δημιουργοῦμε θέματα στήν Ἐκκλη-σία οὔτε νά μεγαλοποιοῦμε τίς μικρές ἀνθρώπινες ἀταξίες πού γίνονται, γιά νά μή δημιουργοῦμε μεγαλύτερο κακό καί χαίρεται ὁ πονηρός. Ὅποιος γιά μικρή ἀταξία ταράσσεται καί ὁρμάει ἀπότομα μέ ὀργή, δῆθεν νά τήν διορθώση, μοιάζει μέ ἐλαφρό-μυαλο νεωκόρο πού βλέπει νά στάζη ἕνα κερί καί ὁρμάει ἀπότομα, μέ φόρα, γιά νά τό διορθώση δῆθεν, ἀλλά παίρνει σβάρνα ἀνθρώπους καί μανουάλια, καί δημιουργεῖ μεγαλύτερη ἀταξία τήν ὥρα τῆς λατρείας. Δυστυχῶς στήν ἐποχή μας ἔχουμε πολλούς πού ταράσσουν τήν Μητέρα Ἐκκλησία. Ὅσοι ἀπό αὐτούς εἶναι μορφωμένοι ἔπιασαν τό δόγμα μέ τό μυαλό καί ὄχι μέ τό πνεῦμα τῶν Ἁγίων Πατέρων. Ὅσοι πάλι εἶναι ἀγράμματοι ἔπιασαν καί αὐτοί τό δόγμα μέ τά δόντια, γι’ αὐτό καί τρίζουν τά δόντια, ὅταν συζητοῦν ἐκκλησιαστικά θέματα, καί ἔτσι δημιουρ-γεῖται μεγαλύτερη ζημία στήν Ἐκκλησία ἀπό αὐτούς παρά ἀπό τούς πολέμιους τῆς Ὀρθοδοξίας μας. Καλά εἶναι τό ποτάμι νά μήν εἶναι πολύ ὁρμητικό, γιατί παίρνει σβάρνα κούτσουρα, πέτρες, ἀνθρώπους, ἀλλά οὔτε βέβαια πολύ ρηχό, γιατί θά κάθωνται κουνούπια...

Εἶναι μερικοί πάλι πού ἀσχολοῦνται μέ τήν κριτική ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου καί ὄχι μέ τό γενικώτερο καλό. Παρακολουθεῖ ὁ ἕνας τόν ἄλλο περισσότερο ἀπό τόν ἑαυτό του. Κοιτάζει τί θά πῆ ἤ τί θά γράψη ὁ ἄλλος, γιά νά τόν χτυπήση κατόπιν ἀλύπητα, ἐνῶ ὁ ἴδιος, ἐάν ἔλεγε ἤ ἔγραφε τό ἴδιο πράγμα, θά τό ὑποστήριζε καί μέ πολλές μαρτυρίες ἀπό τήν Ἁγία Γραφή καί τούς Πατέρες. Τό κακό πού κάνει εἶναι μεγάλο, γιατί ἀφ' ἑνός μέν ἀδικεῖ τόν πλησίον του, ἀφ' ἑτέρου δέ τόν γκρεμίζει μπροστά στά μάτια τῶν πιστῶν. Πολλές φορές μάλιστα σπέρνει καί τήν ἀπιστία στίς ψυχές τῶν ἀδυνάτων, γιατί τούς σκανδαλίζει. Ὅσοι δικαιολογοῦν τήν κακία τους μέ τόν δῆθεν ἔλεγχο τῶν ἄλλων καί ὄχι τοῦ ἑαυτοῦ τους ἤ μέ τό νά δημοσιεύουν στόν κόσμο ἐκκλησιαστικές καταστάσεις –ἀκόμη καί πράγματα πού δέν λέγονται– προφα-σιζόμενοι τό "εἰπέ τῇ Ἐκκλησία", ἄς κάνουν πρῶτα ἀρχή ἀπό τήν μικρή τους ἐκκλησία, τήν οἰκογένειά τους ἤ τήν Ἀδελφότητά τους καί, ἐάν τούς φανῆ καλό, τότε ἄς ρεζιλέψουν καί τήν Μητέρα Ἐκκλησία. Τά καλά παιδιά, νομίζω, δέν κατηγοροῦν τήν μάνα τους.

Ὅλοι χρειάζονται στήν Ἐκκλησία. Ὅλοι προσφέρουν τίς ὑπηρεσίες τους σ' αὐτήν• καί οἱ ἥπιοι χαρακτῆρες καί οἱ αὐστηροί. Ὅπως στό σῶμα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀπαραίτητα καί τά γλυκά καί τά ξινά, ἀκόμη καί τά πικρά ραδίκια, γιατί τό καθένα ἔχει τίς δικές του οὐσίες καί βιταμίνες, ἔτσι καί στό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ὅλοι εἶναι ἀπαραίτητοι. Ὁ ἕνας συμπληρώνει τόν χαρακτήρα τοῦ ἄλλου καί ὅλοι εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά ἀνεχώ-μαστε ὄχι μόνον τόν πνευματικό χαρακτήρα τοῦ ἄλλου ἀλλά ἀκόμη καί τίς ἀδυναμίες πού ἔχει σάν ἄνθρωπος. Δυστυχῶς μερικοί ἔχουν παράλογες ἀπαιτήσεις ἀπό τούς ἄλλους. Θέλουν νά ἔχουν ὅλοι ἴδιο πνευματικό χαρακτήρα μέ τόν δικό τους, καί ὅταν κάποιος δέν συμφωνῆ μέ τόν χαρακτήρα τους, δηλαδή ἤ εἶναι λίγο ἐπιεικής ἤ λίγο ὀξύς, ἀμέσως βγάζουν τό συμπέρασμα ὅτι δέν εἶναι πνευματικός ἄνθρωπος» (Γέροντος Παϊσίου Ἁγιορείτου Λόγοι, Μέ πόνο καί ἀγάπη γιά τόν σύγχρονο ἄνθρωπο, ἔκδ. Ἱερόν Ἡσυχαστήριον «Εὐαγγελιστής Ἰωάννης ὁ Θεολόγος», Σουρωτή Θεσσαλονίκης, τόμος Α΄, σελ. 322-324).

Ὁ λόγος τοῦ ἁγίου Παϊσίου εἶναι καθαρός, σάν τό χρυσάφι εἰκοσιτεσσάρων καρατίων, γι' αὐτό δέν χρειάζεται κανένας ἰδιαίτερος σχολιασμός.

Ἁπλῶς νά ὑπογραμμισθῆ ὅτι τό «δόγμα» δέν πρέπει νά τό πιάνουμε μέ «τό μυαλό», ὅπως κάνουν «οἱ μορφωμένοι», καί νά ἀγνοοῦμε «τό πνεῦμα τῶν Πατέρων», οὔτε νά τό πιάνουμε μέ «τά δόντια», ὅπως κάνουν οἱ ἀγράμματοι» καί «τρίζουν τά δόντια», καί μέ τόν τρόπο αὐτόν συζητοῦμε «ἐκκλησιαστικά θέματα, καί ἔτσι δημιουργεῖται μεγαλύτερη ζημία στήν Ἐκκλησία ἀπό αὐτούς παρά ἀπό τούς πολέμιους τῆς Ὀρθοδοξίας μας». Τό σημαντικό εἶναι νά βλέπουμε «τό πνεῦμα τῶν Πατέρων».

Μέσα στήν Ἐκκλησία ὑπάρχουν πολλά χαρίσματα καί πολλοί χαρακτῆρες, τούς ὁποίους πρέπει νά ἀνεχόμαστε, ἀλλά πρέπει νά «ἀποφεύγονται τά ἄκρα• μέ τά ἄκρα δέν λύνονται τά θέματα», διότι τά δύο ἄκρα ἑνός πράγματος εἶναι σάν νά τά κρατοῦν ἕνας «δαιμονισμένος», πού ἔχει «ἀναίδεια πνευματική» καί ἕνας «τρελλός», δηλαδή «ζηλωτής πού ἔχει μωρό ζῆλο». «Καί οἱ δύο στεροῦνται τήν θεία Χάρη». Καί αὐτοί δέν βλέπουν τόν ἑαυτό τους «τήν μικρή τους ἐκκλησιαστική οἰκογένεια», ἀλλά ἐπιδιώκουν νά «ρεζιλέψουν καί τήν Μητέρα Ἐκκλησία». Ὅμως, αὐτά εἶναι ἀπαράδεκτα, γιατί «τά καλά παιδιά, νομίζω, δέν κατη-γοροῦν τήν μάνα τους».

Ἔτσι, «οἱ δαιμονισμένοι» καί «οἱ τρελοί» κάνουν μεγάλο κακό στήν Ἐκκλησία καί τήν κοινωνία. Ὁπότε, «ἐκεῖνοι πού θά μπορέσουν νά λυγίσουν τά δύο αὐτά ἄκρα, γιά νά ἑνωθοῦν –νά ὁμονοήσουν– θά στεφανωθοῦν ἀπό τόν Χριστό μέ δύο ἀμάραντα στεφάνια».

Ὅλοι οἱ Πνευματικοί Πατέρες, τούς ὁποίους ἔστειλε ὁ Θεός στήν ζωή μου, Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτσης Σεβαστιανός, Μητροπολίτης Ἐδέσσης Καλλίνικος, ἅγιος Παΐσιος, ἅγιος Σωφρόνιος, π. Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος κ.ἄ. ἦταν ὑπέρ τοῦ μέτρου καί ἐναντίον τῶν ἄκρων, τά ὁποῖα δημιουργοῦν προβλήματα στήν Ἐκκλησία.

Ὁ ἅγιος Σωφρόνιος εἶπε σέ μιά ὁμιλία του: «Ἡ καλύτερη μέθοδος γιά νά διορθώσουμε τήν κατάσταση μέσα στήν Ἐκκλησία εἶναι νά προσευχόμαστε γι᾽ αὐτήν μέ κλάμα. Ὁ Chavchavadzé, ἕνας ἅγιος τῆς Γεωργιανῆς ἐκκλησίας, “ἁρπά-χθηκε” στούς οὐρανούς, ὅπου εἶδε τούς ἁγίους νά κλαῖνε γιά τήν Ἐκκλησία. Θά σᾶς πῶ ὅτι ἐντυπωσιάστηκα ἀπό τήν ὅραση αὐτή. Ἐκεῖ προσεύχονται γιά τήν Ἐκκλησία, καί αὐτή εἶναι ἡ καλύτερη ὁδός γιά νά διορθώσουμε τά πράγματα, ὄχι ἡ ὁδός τῶν κρίσεων, τῶν μή σωστῶν ἐνεργειῶν, τῶν συκοφαντιῶν κλπ. Νά ἔχετε λοιπόν μιά σωστή, εὐθεία θεώρηση τῶν πραγμάτων καί νά ἐνεργεῖτε στήν Ἐκκλησία μέ τρόπο ἐξίσου σωστό. Νά κλαῖτε γιά τήν Ἐκκλησία. Νά κλαῖτε γιά ὅλη τήν ἀνθρωπό-τητα. Γιατί γιά ὅλη τήν ἀνθρωπότητα; Διότι ὁλόκληρη ἡ ἀνθρωπό-τητα νοσεῖ».

Τελικά, «οἱ ἀκρότητες πού εἶναι ἰσότητες» κάνουν μεγάλο κακό στήν Ἐκκλησία, στό ἐξωτερικό της μέρος, ἡ ὁποία ἔχει ἀνάγκη ἀπό προσευχή καί θετική διακονία, καί βέβαια εἶναι ἀνάγκη νά γνωρίζουμε ὅτι ὁ χωρισμός τοῦ σίτου ἀπό τά ζιζάνια εἶναι ἔργο τοῦ Χριστοῦ, πού θά γίνη στήν Δευτέρα Παρουσία Του, καί δέν εἶναι δικό μας ἔργο.